

ΟΥΡΑΝΙΑ Δ. ΜΠΟΜΠΙΟΤΗ

Ρήγας Βελεστινλής

Ο ΕΠΙΑΝΑΣΤΑΤΗΣ

Θεατρικό έργο

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ
Δρ. ΔΗΜ. ΚΑΡΑΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΦΕΡΩΝ - ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ - ΡΗΓΑ

ΑΘΗΝΑ 2006

ΠΡΟΛΟΓΙΚΑ

Η ιστορική μορφή του Ρήγα Βελεστινλή (Βελεστίνο 1757-Βελεγράδι 1798) πλαισιωμένη με τον επαναστατικό του παιάνα Θούριος «Ως πότε παλικάρια», τη προσπάθεια του με το επαναστατικό του σχέδιο για την επανάσταση των σκλαβωμένων και την αποτίναξη της απολυταρχικής τυραννίας του Σουλτάνου, τη μετά από προδοσία σύλληψη του στην Τεργέστη και μετά από έξι μήνες βασανιστήρια τον τραγικό του θάνατο μαζί με τους άλλους επτά Συντρόφους του στον πύργο Νεμπόιζα του Βελιγραδίου, αποτέλεσε σε ορισμένους συγγραφείς θέμα για συγγραφή ενός θεατρικού έργου.

Στον παιδευτικό ρόλο του θεάτρου ο επαναστάτης και διαφωτιστής Ρήγας Βελεστινλής έδινε μεγάλη σημασία. Γι' αυτό εξ άλλου κατά την ακμή της επαναστατικής του δράσης και την προετοιμασία της καθόδου του στην Ελλάδα, το 1797, έθεσε στη *Χάρτα της Ελλάδος*¹, φύλλο 7, την παράσταση ενός αρχαίου θεάτρου και μετέφρασε δύο θεατρικά έργα. Το ένα ήταν «Τα Ολύμπια»² του Μεταστάσιο, στο οποίο μας δίνει μία

1. Ρήγα Βελεστινλή, *Η Χάρτα της Ελλάδος*, Βιέννη 1797, αυθεντική για πρώτη φορά επανέκδοση με την υποστήριξη της Ακαδημίας Αθηνών από την Επιστημονική Εταιρεία Μελέτης Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα, (επιμ. Δημ. Καραμπερόπουλος), Αθήνα 1998, επανέκδοση Β', 2003.
2. *Ο Ηθικός Τρίπους*, Βιέννη 1797, στον οποίο περιέχονται του Ρήγα Βελεστινλή «Τα Ολύμπια» και «Η Βοσκοπούλα των Άλπεων», επανέκδοση από την Επιστημονική Εταιρεία Μελέτης Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα,

σημαντική πληροφορία ότι τα Ολυμπιακά αγωνίσματα διατηρούνταν στη Θεσσαλία και σε όλη την Ελλάδα, πληροφορία που δείχνει τη διαχρονικότητα του Ελληνισμού. Το δεύτερο έργο του ήταν του Γάλλου συγγραφέα Μαρμοντέλ, «Η βοσκοπούλα των Άλπεων», στο οποίο προτάσσει τη με νόημα ρήση του συγγραφέα «Ο ιερός της πατρίδος έρωσ εμφολεύει εις την καρδίαν και η καρδιά δεν γυράσκει ποτέ».

Από τη σχετική έρευνα που διενεργήθηκε διαπιστώθηκε ότι έχουν γραφεί με θέμα τον Ρήγα Βελεστινλή τα παρακάτω θεατρικά έργα:

1. Πρώτη απόπειρα συγγραφής θεατρικού έργου με θέμα τον Ρήγα ήταν του Ιωάννου Ζαμπελίου, Λευκαδίου, (1787-1856), που εκδόθηκε στην Κέρκυρα το 1833 με τίτλο «*Ρήγας Θεσσαλός*»³. Κάτωθεν του τίτλου έχει θέσει τους στίχους από τον Αισχύλο:

«ὦ παῖδες Ἑλλήνων ἴτε,
 Ἐλευθερούτε πατρίδ', ελευθερούτε δε
 Παῖδας, γυναίκας, θεῶν τε πατρῶων ἔδη⁴,
 Θήκας⁵ τε προγόνων. Νυν υπέρ πάντων αγών»,
 Αἰσχύλος, *Πέρσαι*, στίχ. 402-405.

Αθήνα 2001, και στην εισαγωγή από τον επιμελητή της έκδοση Δημ. Καραμπερόπουλο αποδεικνύεται η πατρότητα της μετάφρασης των «Ολυμπίων» από τον Ρήγα.

3. Ιωάννου Ζαμπελίου Λευκαδίου, *Τραγωδία*, Κορφοί, εκ της Τυπογραφίας της Κυβερνήσεως, 1833. «Ρήγας Θεσσαλός. Τραγωδία Τετάρτη». Κορφοί εκ της τυπογραφίας της Κυβερνήσεως, 1833, σελ. 1-74.
4. Έδος=έδρα, οικητήριον, άγαλμα και ο ναός.
5. Θήκη προγόνων=οι τάφοι, μνήματα, τύμβοι προγόνων.

Έχει ενδιαφέρον να τονισθεί ότι ο Ζαμπέλιος ήδη από το 1818 είχε αρχίσει να σχεδιάζει να γράψει ένα θεατρικό έργο για τον Ρήγα, τον οποίο μάλιστα στην πρώτη σχετική επιστολή του τον αποκαλεί «Βελεστιναίο». Χαρακτηριστικά έγραφε, «... έχω κατά νουν το σχέδιασμα του Ρήγα Βελεστιναίου. Όντως ύλη και πατριωτική και ιδική μας...»⁶. Επίσης σε μία άλλα επιστολή, 4 Ιουνίου 1831 σημείωνε «έχω ανά χείρας τον Ρήγαν κ' ελπίζω μέχρι Αυγούστου να τον τελειώσω». Πράγματι περατώθηκε τον Αύγουστο του 1832. Η πρώτη έκδοση αναθεωρήθηκε το 1840 και εξεδόθη το 1842, όπως επισημαίνει ο Κ. Θ. Δημαράς⁸, και επί πλέον το 1860 από τον ίδιο τον συγγραφέα με συμπληρώσεις στο έργο του⁹.

Ο Ιωάννης Ζαμπέλιος προέταξε του δράματος το παρακάτω αφιερωτικό κείμενο στο οποίο τονίζει ότι πατέρας της Επανάστασης του 1821 ήταν ο Ρήγας Βελεστινλής:

«Προς την Ελληνικήν Αναγέννησιν»

Χαίρε, χαίρε, ώ Αναγέννησις της Ελλάδος. Σε εκ παι-

-
6. Γλυκερία Πρωτοπαπά-Μπουμπουλίδου, *Περί το δραματικόν έργον του Ιω. Ζαμπελίου, (Επτά ανέκδοτοι επιστολαί)*, Σπουδαστήριο Βυζαντινής και Νεοελληνικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήναι 1964.
 7. Γλυκερία Πρωτοπαπά-Μπουμπουλίδου, *Περί το δραματικόν έργον του Ιω. Ζαμπελίου*, ό.π., σελ. 35-37.
 8. Κ. Θ. Δημαράς, «“Ρήγας Θεσσαλός”». Αθησαύριστη έκδοση της τραγωδίας του Ιωάννη Ζαμπελίου», *Ο Ερασιστής*, τόμ. 8, 1970, σελ. 1-9.
 9. Ο πλήρης τίτλος είναι *Τραγωδίαί Ιωάννου Ζαμπελίου Λευκαδίου*. Έκδοσις Σεργίου Χ. Ραφτάνη, τόμος Πρώτος, Εν Ζακύνθω, Τυπογραφείον ο Παρνασσός, 1860, σελ. 215-289. Γλυκερία Πρωτοπαπά-Μπουμπουλίδου, *Περί το δραματικόν έργον του Ιω. Ζαμπελίου*, ό.π.

δόν επεθύμησα· σε ωνειρευόμην ημέραν και νύκτα· σε έζησα κ' ηξιώθην να ίδω με τους οφθαλμούς μου και αρχομένην και τελειωμένην. Ας αποθάνω τώρα ουδέν μέλλει μοι καταβαίνω εις τον τάφον, ευαρεστημένος δια τα παρελθόντα, και εύελπις δια τα μέλλοντα..

Πόσον καιρόν του βίου μου εδαπάνησα συλλογιζόμενος κι ομιλών δια σε! Πόσα αισθήματα εδοκίμασα, πόσην χαράν αισθάνθην, πόσους φόβους υπέφερον, πόσα δάκρυα έχυσα δια σε!

Αν εθεραύπεσα την σοφίαν και τας Μούσας, συ μόνη είναι η αιτία· συ μοι ήγειρας, τα οποία αισθάνομαι πάθη· συ μοι εθέρμανες την φαντασίαν· συ με χειραγώγησας εις την πολυχρόνιον μου σπουδήν· συ τελευταίον μοι υπηγόρευες κ' έγγραφα.

Πολλάκις με την φαντασίαν μου περιέγραφα την Επανάστασιν, ήτις έμελλε να σε γεννήση· άξιον έκρινα έτι να την περιγράψω και εις τας τραγωδίας μου. Ιδού λοιπόν τραγωδώ τον πατέρα αυτής Ρήγαν, θέτω εις το στόμα του την περιγραφήν της και προς σε αποδίδω την τραγωδίαν του. Εστω αύτη καθαρόν μαρτύριον, και της αγάπης, την οποίαν σοι φέρω, και της ευλαβείας, της οποίας αξιούς· και σε προσέτι αν ζήσω, θέλει ως δύναμαι περιγράψω, τραγωδών· τουλάχιστον, τον κορυφαίον αφ' ων ηνέωξαν το λαμπρόν του στάδιον, τον αθάνατον Μάρκον Βόσσαριν, και τον πρώτον όστις έρριψε τα θεμέλια της ησυχίας σου, τον αείμνηστον Καποδίστριαν. Εγώ θέλει αποθάνω. Αι τραγωδίαι μου θέλει επιζήσωσι μόνον, έως ού να γεννηθώσιν οι ένδοξοι Τραγικοί. Η Επανάστασίς σου όμως, και συ, θέλει μείνετε εις άπαντα χρόνον αθά-

νατοι ευλαβούμενοι παρά των Ελλήνων. Ονομασμένοι παρά των ξένων, και γεγραμμένοι εις τας λαμπράς σελίδας της ιστορίας της νέας Ελλάδος.

Χαίρε, χαίρε, ώ του Γένους μου Αναγέννησις.

Εγράφη τη 14 Αυγούστου 1832

Αναθεωρήθη τη 13 Ιουνίου 1840

Ιωάννης Ζαμπέλιος, Λευκάδιος».

Στην πρωτεύουσα του νεοϊδρυθέντος ελευθέρου κράτους της Ελλάδος, την Αθήνα, τον Ιούνιο του 1836 παίχθηκε το έμμετρο έργο «Τα Ολύμπια» του Μεταστάσιο σε μετάφραση του Ρήγα Βελεστινλή, που είχε εκδοθεί στη Βιέννη το 1797¹⁰. Τον επόμενο μήνα Ιούλιο του 1836 παίχθηκε το θεατρικό έργο του Ιωάννου Ζαμπελίου «Ρήγας Θεσσαλός» και σε εφημερίδα της εποχής «Ο Σωτήρ-Sauveur» σημειώνεται ότι «*Η τραγωδία του Ρήγα είλκυσε την παρελθούσαν Κυριακήν [19/31 Ιουλίου 1836] όχι ολίγους θεατάς. Ο κ. Δ. Γιαννιώτης παριστάνων τον ήρωα του δράματος, εκίνησε πολλάκις τα αισθήματα των ακροατών, οίτινες μετά διαφόρους επαναλήψεις τον χειροκρότησαν*»¹¹. Το ίδιο έργο παίχθηκε και τον επόμενο χρόνο το 1837.

Ενδιαφέρον έχει να σημειώσουμε ότι το έργο του Ζαμπελίου «Ρήγας Θεσσαλός», όταν παίχθηκε το 1840 μετά την πρώτη παράσταση απαγορεύθηκε η συνέχεια και μάλιστα, όπως έχει γραφεί, «*εγένετο αφορμή να εγκαθιδρυθή εν Ελλάδι και η επί*

10. Βλ. Νίκος Βέης, «Το πρώτον νεοαθηναϊκόν θέατρον και αι σχετικαί προς τον Ρήγαν Φεραϊόν παραστάσεις αυτού», *Νέα Εστία*, τόμ. 24, 1938, σελ. 1516-1521.

11. Το απόσπασμα παρατίθεται από τον Νίκο Βέη, ό.π.

των θεατρικών έργων λογοκρισία»¹². Ας παρατεθεί από την εφημερίδα «Ελληνική Σάλπιγξ ή Φωνή της Ελευθερίας»¹³ το κείμενο διαμαρτυρίας του αρχισυντάκτη Χ. Σακελλαριάδη:

«Πας Έλλην γινώσκει καλώς από την ιστορίαν την Κυβέρνησιν, ήτις επρόδοσε την Ρήγαν μας. Ημείς όμως δεν δυνάμεθα να αναφέρωμεν ρητώς το χρυσόν της όνομα φοβούμενοι μήπως ο Κύριος αντιπρόσωπος της εξαργιωθή εναντίον μας, εκθέτοντας μίαν τοιαύτην αληθεστάτην αλήθειαν και εκτοξεύση τα εχθρικά του βέλη κατ' αυτής της φωνής της Ελευθερίας, ήτις κακή τύχη, είχε συνεταφιασθή από τους Α[υστριακούς] προ 52 σχεδόν ετών ομού με τον αοίδημον Ρήγαν μας, και η οποία θεία συνθάρσει αναγεννάται σήμερον εις αυτήν την πρωτεύουσαν του Όθωνος!...όταν βλέπη ν' αποδοκιμάζεται ύλη Ελληνικής θεατρικής παραστάσεως και πολλώ δε μάλλον η του Ρήγα, όστις ήνοιξε πρώτος την θύραν της Ελευθερίας μας με το πολυτιμότερον της ζωής του, ουαί! και πύλαι Άδου κατισχύσουσι!».

2. Σύμφωνα με τον Νίκο Βέη, τον Νικ. Λάσκαρη και τον Απόστολο Δασκαλάκη¹⁴ ένα άλλο έργο συντέθηκε και παίχθηκε

12. Νικόλαος Ι. Λάσκαρης, *Ιστορία του Νεοελληνικού θεάτρου*, τόμ. Β', εκδ. Οίκος Μ. Βασιλείου, Αθήναι 1939, σελ. 259-260.

13. *Ελληνική Σάλπιγξ ή Φωνή της Ελευθερίας*, τόμ. Α', τεύχος 3-4 (1 Ιουνίου 1840) σελ. 45-48. Αναφέρεται από Νικ. Λάσκαρη, *Ιστορία του Νεοελληνικού θεάτρου*, ό.π., σελ. 259-260 και Νίκο Βέη, «Το πρώτον νεοαθηναϊκόν θέατρον...», ό.π., σελ. 1598.

14. Νίκος Βέης, ό.π., σελ. 1599, Απ. Δασκαλάκης, *Rhigas Velestinlis*, 1973, σελ. 222.

στην Κέρκυρα κατά τα μέσα του 19ου αιώνα από τον Γεράσιμο Μαρκορά με τίτλο «Ρήγας Φεραίος», δράμα, το οποίο μελοποιήθηκε από τον Ιωσήφ Λιμπεράλε, και το οποίο μετά την πρώτη παράσταση του απαγορεύθηκε από τον Άγγλο Αρμοστή της Επτανήσου, διότι θεωρήθηκε αντιαυστριακό έργο.

3. Τρίτο θεατρικό έργο κατά τον 19ο αιώνα είναι του Δ. Καλαποθάκη, «*Ρήγας Φεραίος. Δράμα εις πράξεις πέντε*», Εν Αθήναις, Τύποις Γεώργιος Σταυριανός, 1880 (σσ. 81). Το έργο ήταν αφιερωμένο στον Ανδρέα Συγγρό. Ο συγγραφέας στην αρχή παραθέτει τα «Πρόσωπα του δράματος» και σημειώνει τον τόπο όπου λαμβάνουν χώρα οι πέντε πράξεις του δράματος: «*Η σκηνή υπόκειται, εν τη πρώτη και δευτέρα πράξει εν Βελεστίνω, εν τη τρίτη και τετάρτη εν Τεργέστη και εν τη πέμπτη εν Βελιγραδίω*» (σελ. 4). Σημειώνουμε ότι από τα πρώτα χρόνια της απελευθέρωσης της Θεσσαλίας το έργο παίχθηκε στο Βόλο στις 25 Μαρτίου 1884, το 1895 και το 1906 και στη Λάρισα το 1903¹⁵.

4. Ένα άλλο έργο κατά τα τέλη του 19ου αιώνα είναι του Αριστομένου Προβελεγγίου με τίτλο «*Ο Ρήγας*», Εκδότης Ι. Ν. Σιδέρης, Αθήναι 1888, (σσ. 77). Σύμφωνα με πληροφορίες, τις οποίες κατέγραψε ο Φώτης Βογιατζής¹⁶, το έργο παίχθηκε στις πρώτες δεκαετίες στο Βελεστίνο, στο Βόλο, στην Καρδίτσα και στα Τρίκαλα.

15. Φώτης Βογιατζής, *Το Θέατρο στο Βελεστίνο και οι θεατρικές παραστάσεις για τον Ρήγα Φεραίο στη Θεσσαλία (1881-1993)*, Πρόλογος Βάλτερ Πούχγκερ, Έκδοση Συλλόγου Βελεστινιωτών Αθηνών, Αθήνα-Βελεστίνο 1996, σελ. 82 κ. εξ.

16. Φώτης Βογιατζής, *Το Θέατρο στο Βελεστίνο...*, ό.π., σελ. 86-86.

5. Ο συγγραφέας Βασίλης Ρώτας έγραψε το 1936 την τραγωδία «Ρήγας Βελεστινλής»¹⁷, που μετά δύο χρόνια το 1938 τυπώθηκε. Μάλιστα ήταν το πρώτο θεατρικό έργο που παίχθηκε με μεγάλη επιτυχία από την θεατρική ομάδα του Ρώτα στα βουνά. Επίσης παίχθηκε από το 1939 και μετά στο Βελεστίνο, Βόλο, Τύρναβο και Καρδίτσα.

6. Ο Σπύρος Μελάς, της Ακαδημίας Αθηνών, δημοσίευσε στο περιοδικό «Θέατρο», τεύχ. 5, Σεπτ-Οκτ. 1962, το έργο «Ρήγας Βελεστινλής, ο Εθνομάρτυρας. Ιστορικό δράμα. Τρία μέρη, εννιά εικόνες», και πρωτοπαίχθηκε στο Εθνικό Θέατρο Αθηνών στις 20 Οκτωβρίου 1962¹⁸. Το θεατρικό αυτό έργο περιέχεται επίσης στο βιβλίο του Σπύρου Μελά, *Άπαντα, Ιστορικό θέατρο. Το 1821 σε 14 έργα και σκετς*. Έκδοσις Μπίρη, Αθήνα 1971, σελ. 7-87. Προσθέτουμε ότι το έργο παίχθηκε στο Λύκειο Μολάων Λακωνίας από μαθητές του τον Μάρτιο του 1970, (πληροφορία κ. Λευτέρη Κουσουλή).

7. Ο συγγραφέας Δημήτρης Χρονόπουλος έγραψε και κυκλοφόρησε σε βιβλίο το έργο με τίτλο «Ρήγας ο Πρωτομάρτυρας. Ιστορικό δράμα σε 10 εικόνες», Αθήνα, [1979]¹⁹, (σφ. 69).

17. Βασίλης Ρώτας, *Θέατρο Α΄*, Ίκαρος, Αθήνα 1964, σελ. 113-198. Βασίλης Ρώτας, *Θέατρο και Αντίσταση*, Σύγχρονη εποχή, 1981, σελ. 60-61. Γεράσιμος Σταύρου, «Το θέατρο στην Ελεύθερη Ελλάδα», *Επιθεώρηση Τέχνης*, τεύχ. 87-88, 1962, σελ. 379-385 (διαίτερα σελ. 379-382). Για τις θεατρικές παραστάσεις του έργου στη Θεσσαλία βλ. Φώτης Βογιατζής, *Το Θέατρο...*, ό. π., σελ. 87-88.

18. Αλκής Θρύλος, «Ο θεατρικός Σπ. Μελάς», *Νέα Εστία*, τεύχ. 947, Χριστούγεννα 1966, σελ. 54-60 και ιδιαίτερα στις σελ. 59-60 με παρατηρήσεις για τη μη καλή απόδοση της προσωπικότητας του Ρήγα.

19. Για την χρονολογία έκδοσης βλ. Ιούλιος Κέρης, «Κοινωνικές και

8. Ο Λυκειάρχης Σωτήριος Γεωργίου έγραψε το έργο «*Ο μεγάλος γιος του Βελεστίνου-Ρήγας ο Φεραίος*», χωρίς όμως να έχει τυπωθεί σε βιβλίο. Το έργο παίχθηκε στο Βόλο το 1981, στα Κανάλια το 1991²⁰ και στις 25 Μαρτίου 1993 στο Βελεστίνο²¹, όταν ο συγγραφέας ήταν Λυκειάρχης στο Λύκειο Βελεστίνου.

9. Ο Βελεστινιώτης Γιώργος Γεωργαλιός έχει γράψει το θεατρικό έργο «*Ρήγας*», γραμμένο περίπου στα 1970, και το οποίο δεν έχει παιχθεί στη σκηνή. Το χειρόγραφο το εντόπισε ο Φώτης Βογιατζής²² και το συμπεριέλαβε ως παράρτημα στο σχετικό βιβλίο για το θέατρο στο Βελεστίνο.

10. Ένα άλλο δημοσιευμένο σε βιβλίο έργο είναι του Τάκη Χρυσούλη με τίτλο «*Ρήγας Βελεστινλής-Φεραίος*», Εκδόσεις «Δωδώνη», Αθήνα-Γιάννινα, 1999, (σ.70).

11. Πρόσφατα, τον Ιανουάριο του 2006, ο Δημήτριος Απ. Ρήγας, Φιλολόγος-συγγραφέας-στιχουργός, έγραψε το θεα-

ιστορικές δομές του νεώτερου Ελληνισμού μέσα από θεατρικά έργα με πεδίο αναφοράς τη ζωή και τη δράση του Ρήγα Βελεστινλή», *Υπέρεια*, τόμ. 1, Πρακτικά Α΄ Διεθνούς Συνεδρίου «Φεραί-Βελεστίνο-Ρήγας», Αθήνα 1990, σελ. 501-508.

20. Σχετικά γράφτηκαν στη τοπική εφημερίδα του Βόλου «*Η Θεσσαλία*» στις 31 Μαρτίου 1991 και το κείμενο αναδημοσιεύεται από τον Φώτη Βογιατζή, *Το θέατρο στο Βελεστίνο...*, ό.π., σελ. 110.
21. Βλ. Φώτη Βογιατζή, «Οι θεατρικές παραστάσεις για τον Ρήγα Φεραίο στη Θεσσαλία (1881-1993)», *Υπέρεια*, τόμ. 2, Πρακτικά του Β΄ Διεθνούς Συνεδρίου «Φεραί-Βελεστίνο-Ρήγας», Αθήνα 1994, σελ. 545-561.
22. Βλ. Φώτη Βογιατζή, *Το θέατρο στο Βελεστίνο και οι θεατρικές παραστάσεις για τον Ρήγα Φεραίο στη Θεσσαλία (1881-1993)*, Πρόλογος Βάλτερ Πούχνερ, Έκδοση Συλλόγου Βελεστινιωτών Αθηνών, Αθήνα-Βελεστίνο 1996, Παράρτημα Δεύτερο, σελ. 151-189.

τρικό έργο «*Ρήγας Βελεστινλής Θετταλός. Ιστορικό δράμα*», (σσ. 30 σε μέγεθος σελίδας Α4) και το οποίο στάλθηκε από τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Καρδίτσας τον Ιανουάριο του 2006 με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στα Σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Ελλάδος με σκοπό να βοηθήσει τη διοργάνωση σχολικής γιορτής «*επ' ευκαιρία του εορτασμού της 25ης Μαρτίου 1821*».

12. Η εκ Βελεστίνου καταγόμενη εκπαιδευτικός Ουρανία Δ. Μπομπότη έγραψε το θεατρικό έργο «*Ρήγας Βελεστινλής Ο Επαναστάτης*», το οποίο σε μία αρχική μορφή παίχθηκε σε Σχολεία των Χανίων. Μετά την ενημέρωση της από τον υπογράφοινα σχετικά με τις νέες έρευνες για το επαναστατικό έργο του Ρήγα, τη *Χάρτας της Ελλάδος* και τους άλλους χάρτες του, έγιναν στο κείμενο μερικές βελτιώσεις και είναι πλέον βασισμένο σε ιστορικά στοιχεία για τον Ρήγα. Η Επιστημονική Εταιρεία Μελέτης Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα εκδίδει το έργο αυτό σε βιβλίο με σκοπό να υπάρξει ένα βοήθημα για τα Σχολεία, όταν θα θέλουν να ανεβάσουν στη σκηνή ένα ιστορικό θεατρικό έργο. Η έκδοση αυτή εμπλουτίζεται με δέκα σχετικές με τα δρώμενα ακουαρέλες προσφορά του λόγιου φίλου, συγγραφέα και ζωγράφου εξ Αγκιάλου Μαγνησίας Γιώργο Διονυσίου, τον οποίο και θερμά ευχαριστούμε για τη συμβολή του αυτή.

Αθήνα-Βελεστίνo, Νοέμβριος 2006

Δρ. Δημ. Καραμπερόπουλος

Πρόεδρος

Επιστημονικής Εταιρείας Μελέτης

Φερών-Βελεστίνου-Ρήγα